

MERCEDES PRØVER Å VÆRE KULE

Men får de det til med A250 Sport? Njæ.

BIL 2. DEL SIDE 12-13

VANT FOR FØRSTE GANG PÅ 13 ÅR

Johan Lædre Bjørdal var kampens store spiller da Viking endelig vant borte mot Lillestrøm igjen.

SPORT 1. DEL SIDE 26-27

Stavanger Aftenblad

UKE 15 NR. 80 · 121. ÅRGANG · LØSSALG: KR 25,00 (LEVERT HJEM: FRA KR. 8,20)

www.aftenbladet.no

Forus Visjoner

NYHETER 1. DEL side 9-12

FOTO: MARIE VON KROGH

Vil 60.000 bo på Forus?

➤ Grünerløkka og Manhattan er forbilder når framtidens Forus tegnes. Attraktive boliger, fine parker og hippe møtesteder skal lokke titusener. Håper planleggerne.

KONSERT

Kvelertak tar alltid grep

Kvelertak skaper en stor, svelt, gladsint familie på konsert.

KULTUR 2. DEL SIDE 23

STRØMPRISEN

Tørke og kulde gir dyr strøm

Dobbelt så dyr som i fjor på denne tiden.

ØKONOMI 1. DEL SIDE 20

ETTBARNSPOLITIKKEN

Bortskjemte enebarn kan gi mye sjau

Kineserne bekymret over hva som skjer når de små keiserne skal styre landet.

UTLAND 1. DEL SIDE 18

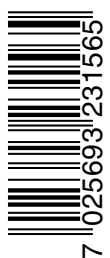

SP-LANDSMØTE

Kleppas siste landsmøte som politiker

- Det kjennest rett og slett godt, seier Magnhild Meltveit Kleppa.

POLITIKK 1. DEL SIDE 14-15

Forus 2040 >

FOTO: FREDRIK REFVEM

Forus skal bli fristende

- Sjønære boliger
- Europas beste arbeidsplasser
- Kanaler og grønt
- Skoler og treningscentre
- «Hippe» møtesteder
- Attraktive butikker

Forus 2040 Framtidsplaner

100.000 ansatte og 60.000 nye innbyggere

➤ Når pengemaskinen Forus skal få sin ekstreme makeover, må det bygges like mange boliger på Forus som i hele storbyområdet til sammen de siste ti årene.

FORUS

Norges kanskje viktigste næringsområde er i dag øde og forlatt etter stengt tid. I framtiden må flere folk bo på Forus, mener eierkommunene Stavanger, Sandnes og Sola.

De har gitt Juul/Frost Arkitekter i København i oppdrag å forvandle asfaltjungelen til et byområde der folk vil både bo, leve, jobbe og shoppe.

Forus Øst blir grønn by

Forus Øst pekes ut som ett av de viktigste nye boligområdene. Her skal folk bo et steinkast fra Gandsfjorden og dobbelsporet, som kan ta dem til Stavanger og Sandnes på få minutter. Til jobben på Forus, kan de gå eller sykle langs grønne sykkelstier og kilometervis med kanaler.

Målet er å lokke de flinkeste men-

Forus-visjonen

➤ Tett befolkede Grünerløkka i Oslo og Manhattan i New York er forbilder for framtidens Forus. Danske arkitekter har laget en visjon, for at Forus skal bli Europas mest attraktive sted å være for de viktigste energi- og teknologibedriftene om 20-40 år.

neskene til å jobbe og bo på Forus, og dermed sikre næringsklyngens unike posisjon som pengemaskin også i framtiden. Slik er drømmen til Forus-planleggerne:

- Boligbygging: 15.000-20.000 nye hjem med plass til 60.000 innbyggere kan erstatte gammel industri tett ved arbeidsplassene.
- Bedrifter: Forus kan øke fra dagens 40.000 til 100.000 arbeidsplasser.
- Bilfritt: Sykkelveier, joggeruter, bussvei/bybane og flere stopp på dobbelsporet erstatter det bilbaserte Forus. Færre parkeringsplasser.
- Grønn by: Nye kanaler, vannspeil, grønne parker og stier erstatter asfaltjungelen og gir identitet.
- Urbanitet: Mye tettere bebyggelse

se - fra dagens utnyttelsesgrad på vel 50 prosent til opp mot 200 prosent.

- Nye knutepunkt/treffsteder: Nye områder for næring, skole og utdanning, trening og sosialt samvær.
- 10-minuttersbyen: Dagliglivet skal kunne leves innenfor en radius av ti minutter - som i en urban landsby.

1 av 3 skal bo på Forus

– Om vi kan få en tredjedel av alle som jobber på Forus til å bosette seg der, så vil det være kjempebra, mener administrerende direktør Stein Racin Grødem i Forus Næringspark, som eies av Stavanger, Sandnes og Sola.

Han tror Forus kan romme så mange som 100.000 ansatte og 60.000 nye innbyggere på sikt. Da

trenes det mellom 15.000 - 20.000 nye boliger lokalt på Forus for å unngå trafikkaos.

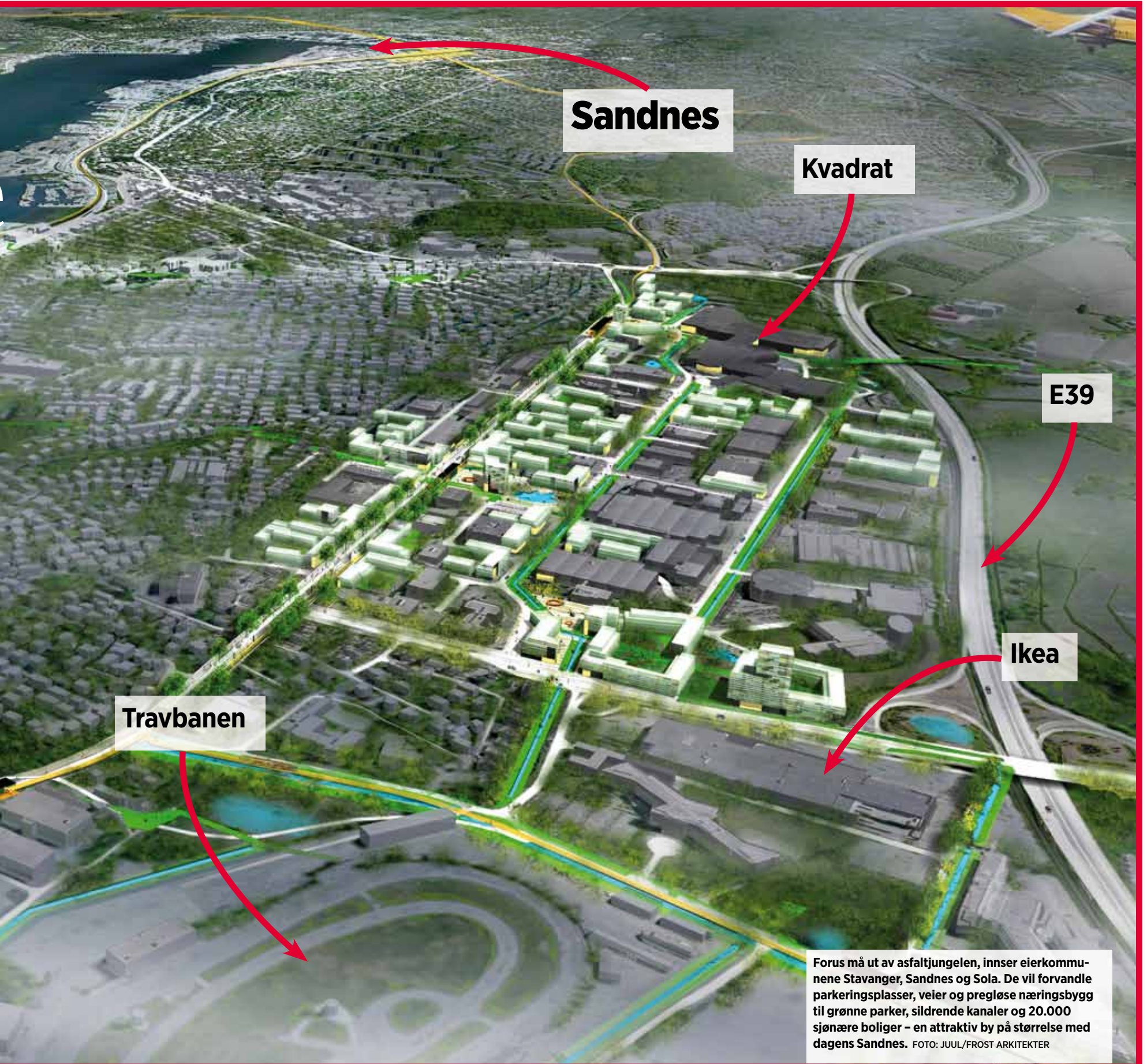
I hele storbyområdet, det vil si Stavanger, Sandnes, Sola og Randaberg, ble det i 10-årsperioden 2002-2011 tatt i bruk 16.438 nye boliger. Tettest ble det bygget i Urban Sjøfront nordøst på Storhaug i Stavanger hvor 2234 nye boliger fikk eiere i samme periode.

– Med klok og god planlegging er det mulig å bygge så mange boliger på Forus. Det er bygget ut tett før, blant annet på Tasta, uten større levekårsproblemer, sier rådgiver Einar Skjæveland. Han analyserer statistikk for levekårsundersøkelsen i Stavanger kommune.

Bort med bilene

– Et styrende trekk i vår utforming av framtidens Forus er endringen i

Men vil noen bo der? >

Forus må ut av asfaltjungelen, innser eierkommunene Stavanger, Sandnes og Sola. De vil forvandle parkeringsplasser, veier og pregløse næringsbygg til grønne parker, sildrende kanaler og 20.000 sjønære boliger – en attraktiv by på størrelse med dagens Sandnes. FOTO: JUUL/FROST ARKITEKTER

infrastruktur fra fokus på biltrafikk til å gjøre alt lett tilgjengelig for syklistene og fotgjengere, sier direktør Helle Juul i Juul/Frost Arkitekter.

Det gjør arkitektene ved å etablere størst tetthet av nye bygninger

og attraktive funksjoner nært knyttet til de nye toppstedene for bybane eller bussvei. Slik blir det helt naturlig å bruke offentlig transport mer. Det reduserer også hvor langt du må gå mellom destinasjonene.

Direktør Helle Juul, til høyre, og landskapsarkitekt Line Stybe Vestergaard i Juul/Frost Arkitekter fornyer Forus bit for bit. FOTO: MARIE VON KROGH

– Forus i dag er bilbasert som Los Angeles, mener Helle Juul og landskapsarkitekt Line Stybe Vestergaard. Mens de har arbeidet med Forus-visjonen har de overnattet på et Forus-hotell for å unngå bilkøene morgen og ettermiddag. Slik har de også fått oppleve hvor «dødt» Forus kan være på kveldstid.

Folk skal treffes

I dag er de eksisterende bygningene på Forus i hovedsak orientert inn mot seg selv. Ansatte kommer med egen bil, parkerer på egne parkeringsplasser, og er innendørs gjennom arbeidsdagen. Arkitektene vil styrke Forus og bedriftene der ved å skape mer kontakt på tvers av bedrifter og bygninger i et urbant miljø gjennom flere felles fasiliteter og felles byrom.

– Inkubasjon-hus, virksomhets-

Forus Næringspark

► **Eiere:** Sandnes kommune 49 prosent, Stavanger kommune 49 prosent, Sola kommune 2 prosent.

► **Overskudd 2012:** 50,6 millioner før skatt og 35 millioner etter skatt.

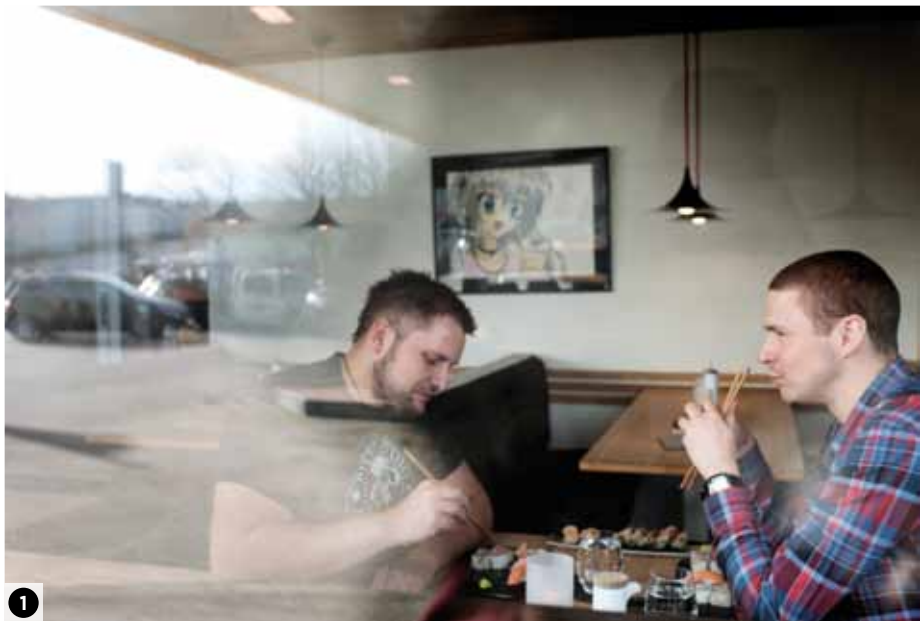
► **Antatt verdi:** Egenkapital er 517 millioner kroner. Verdijustert egenkapital (antatt verdi) 740 millioner kroner.

hoteller, hybridbygninger og byrom med blandet program vil gi grunnlag for nye typer virksomheter på Forus, mener Helle Juul.

Et attraktiv byområde med mulighet for rekreasjon og kultur, nye boliger og effektiv transport er også en viktig nøkkel til fremtidig global konkurranse om de beste medarbeiderne, mener arkitekten som har spesialisert seg på byutvikling. Forus Næringspark understreker at Forus-byen ikke skal utkonkurrere eller forstyrre bysentrene i Stavanger og Sandnes, men supplere dem.

– Forus er underdog her. Stavanger og Sandnes skal ikke føle seg truet. Forus er og skal være et næringsområde, beroliger Grødem.

Forus 2040 Menneskene

1

2

3

4

1. Aibel-kollegene Tor Ole Mølstre og Bjørn Velde tar gjerne lunsj på Tvedt-senteret, men bor ikke på Forus. 2. Andy Eagar fra Aberdeen, med ryggen til, og Nigel York, bosatt i Oslo, har Forus som møtepunkt. 3. Karoline Veland, med ryggen til, og Linn Beathe Tau arbeider som frisører i Tvedt-senteret. Ingen i salongen bor på Forus. 4. – Forus mangler ingenting, sier Vi Anh Hatlevold, som selv har vokst opp på Forus. ALLE FOTO: MARIE VON KROGH

– For mye kontorer og industri

➤ Arkitekter ser for seg boliger til 60.000 nye innbyggere på Forus. **Men vil folk bo her?**

FORUS

– Nei, jeg vil ikke bo midt i industrien. Jeg vil bo utenfor byen, sier Bjørn Velde kompromissløst. Han fikk nettopp servert de fineste sushi-bitene på et fat hos Sabi Sushi på Tvedt-senteret. Sammen med kollega Tor Ole Mølstre er han ute til lunsj ikke langt fra arbeidsplassen hos Aibel på Forus.

Forus får kanaler

Forus Vest er i dag et virvar av småveier og lave betongbygg. Sentralt ligger Tvedt-senteret omgitt av parkeringsplasser. Her vil arkitektene bak den nye Forus-visjonen lage parker, plante trær og ikke minst la vannet løpe fritt ved å gjenåpne rørlagte kanaler. Flere høyhus skal gi plass til flere folk og bedrifter på Forus Vest. Det er fortsatt god plass, mener Forus Næringspark, som utvikler området på vegne av eierkommunene.

Bjørn Velde er ikke interessert i å bo på Forus. Den unge hauge-sunderen ukependler til Skadberg i Sola og sykler til jobben på Forus.

– Infrastrukturen er elendig. Da må de gjøre noe med kollektivtil-

budet, bygge bybane eller undergrunn, sier han.

Etterlyser en pub

Kollega Tor Ole Mølstre bodde selv fem år på Ulsberget på Forus før han flyttet til Madla i Stavanger.

– Jeg trives bra her. Men Forus kunne trenge en pub og en kaffebar slik at folk kan møtes mer utenom arbeidstid, sier Mølstre.

Da han bodde på Ulsberget gikk Mølstre til jobb hver dag. Nå kjører han bil. Turen fra Madla i Stavanger tar minimum 10-15 minutter hvis han starter hjemmefra før morgenrushet. På det verste har turen tatt halvannen time.

– Du kan bomme med fem minutter og oppleve at du må sitte 30 minutter lenger i kø. Kommunikasjonen internt på Forus må også bli bedre, mener Mølstre, som synes ringbuss er en god ide.

Forus er en suksess

Forus er selve motoren i oljeregionen og kanskje Norges viktigste næringsområde. Men eierkommunene Stavanger, Sandnes og Sola innser at de må ta grep for å behol-

de posisjonen og bli det mest foretrukne stedet for Europas energibedrifter. Da må flere flinke folk bo på Forus. Hvis ikke blir det total kollaps i trafikken.

– Personlig kunne jeg ikke bodd her, sier Nigel York, som er bosatt i Oslo.

Imponert over veksten

York tar en cola i Matsalen på Tvedt-senteret sammen med kollega i Progressive Global Energy & Natural Resources Andy Eagar fra Aberdeen. Det er hele 13 år siden sist Eagar besøkte Forus og han er imponert over veksten og utviklingen.

– Jeg kom for 30 minutter siden. Forandringen har vært stor og jeg vil si til det bedre, sier Eagar og kikker ut på parkeringsplassen og butikkbunkers på andre siden av Lagerveien.

Trær er tatt bort

– De har nettopp hogget ned noen trær utenfor senteret. Det samlet seg så mye søppel der, forteller Karoline Veland, Ellen Vea og Linn Beate Tau i frisørsalongen vis a vis

”Infrastrukturen er elendig. Da må de gjøre noe med kollektivet, bygge bybane eller undergrunn.”

Bjørn Velde, jobber på Forus

Matsalen. Ingen av dem bor på Forus, men henholdsvis på Sola, i Tananger og på Tjelta. Kollegene deres bor også i Sandnes, Stavanger eller Sola.

I framtiden bør kanskje så mange som hver tredje som arbeider på Forus, bo i området. Boligområder med plass til 60.000 nye innbyggere ser arkitektene for seg øst ved Gandsfjorden og vest mot Sola.

– Det må bli koseligere her hvis jeg skulle bodd på Forus. Nå er det bare kontorer og industri, sier Veland.

– Jeg vil ha et lite trehus som ser pent ut. Det er det ingen som bygger lenger, så jeg må nok til Stavanger sentrum, sier Tau.

Forus for alltid

– Forus mangler ingenting. Vi har alt vi trenger innen rekkevidde og kort vei til Sola, flyplassen og Sandnes, sier Vi Anh Hatlevold som selv har vokst opp på Forus. Her bor hun fortsatt med mann og barn, og stortrives.

ELISABETH SEGLEM

elisabeth.seglem@aftenbladet.no